

**A ZENTAI KÖZSÉGI MEZŐGAZDASÁGI
FÖLDTERÜLET VÉDELME, RENDEZÉSÉRE ÉS
HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ 2022. ÉVI ÉVES
PROGRAM**

I.

A PROGRAM ÁLTALÁNOS RÉSZE

BEVEZETŐ

1. Zenta község földrajzi helyzete

Zenta község a Szerb Köztársaság, illetve Vajdaság AT északi részén, a Tisza folyó jobboldali partján, a szerb-magyar határtól 43 km-re délre helyezkedik el.

A község teljes területe 293,4 km². A jó közúti, vasúti és folyami közlekedésnek köszönhetően a község jó összeköttetéssel rendelkezik a környezetével.

A teljes község 3 kataszteri községre került felosztásra:

- Bátka KK
- Zenta KK
- Tornyos KK

2. Zenta község éghajlati jellemzői

Zenta községre a mérsékelt kontinentális éghajlat értékei jellemzők: négy évszak, nagy hőmérsékleti ingadozásokkal, száraz nyarak magas hőmérsékletekkel, és hideg telek, a csapadék egyenetlen eloszlásával.

A kontinentális éghajlat keleti és észak-keleti irányból hatol be, és felöleli a belterjes növénytermesztés területét. Az évi középhőmérséklet kb. 11°C-t tesz ki. A fagymentes időszak tartama 150-től 180 napig terjed. Az évi borultsági középérték 45% körüli.

Az évi csapadékmennyiség 550 és 650 mm határok között mozog, a vegetáció aktív részében esik a teljes csapadékmennyiség mintegy 60%-a, amely a májusi és júniusi hónapokban éri el a maximumot.

3. Zenta község hidrográfiai és hidrológiai jellemzői

Tisza folyó – a legnagyobb természetes vízfolyás

Csík folyócska – a község nyugati határán

Csatornahálózat – a Rétben került kiépítésre, és lecsapolásra, illetve öntözésre szolgál

4. Zenta község geomorfológiai és talajtani jellemzői

A geomorfológiai jellemzőket az alábbiak határozzák meg:

1. alluviális síkság – a Tisza folyó mentén terül el, mely vízi erózióval és a folyó hordalékának felhalmozódásával keletkezett. Homokból, folyami iszapból és agyagból áll. Tengerszint feletti magassága 75 métertől 79 méterig terjed.
2. löszterasz – a Telecskai Löszfennsík kezdete a lösz különböző vastagságával. Tengerszint feletti magassága 93 métertől 111 méterig terjed.

A talajtani takarót főként az alábbi talajtípusok képezik:

1. Csernozjom (karbonátos és nem karbonátos) – a legnagyobb területeket foglalja el. E talajtípus termőértéke magas, optimális talajnedvesség jelenlétében.
2. Szikes talajok (karbonátos réti fekete termőföld, szikes réti fekete termőföld, réti feketeföld, szurokföld és szoloncsák) – hidromorf szerkezetűek, és gyengébb termőértékkel bírnak. Ezek a területek ki vannak téve a felszíni és felszín alatti vizek kártékony hatásának. A kis szintkülönbségek magas talajvízszint esetén, illetve heves esőzések után megnehezítik a lecsapolást.
3. Deluviális - alluviális hordalék – különféle mechanikai összetételűek, melyek a Tisza áradási rendjének közvetlen hatása alatt állnak.

5. A mezőgazdasági földterület védelme

A mezőgazdasági földterület pillanatnyi állapota Zenta községben

1. A peszticidek egyre intenzívebb, túlzott és szakszerűtlen használata képezi a legnagyobb veszélyt a mezőgazdasági területek szennyezése tekintetében,
2. A műtrágya használata előzőleges részletes talajtani elemzés nélkül potenciális veszélyt jelent a környezetre nézve, azon régiókban, ahol belterjes konyhakerti termelés van jelen, valamint védett területeken,
3. a víz öntözésre való felhasználása a víz vegyi összetételének előzetes elemzése nélkül,
4. a gyárak a Tisza folyó és a környező mezőgazdasági területek potenciális szennyezői, káros és veszélyes anyagokkal,
5. a részben megoldatlan szennyvizek a háztartásokból és a mezőgazdasági birtokokról potenciális veszélyt jelentenek a felszín alatti vizek szennyezése szempontjából,
6. illegális szemételepek létezése, amelyek a művelhető földterületek közelében helyezkednek el,
7. a szél káros hatásai – szélrózsió, a szélvédősávok hiánya miatt. A meglévő szélvédősávok ellenőrizetlen kivágása is problémát képez.
8. a csatornák lecsapolásra és öntözésre való használata korlátozott a csatornahálózat állapota által. A csatornák iszaposak, benőtte őket a növényzet, miáltal bizonyos esetekben (magas talajvízszint, heves esőzések, szárazság) nem tesznek eleget az elvárásoknak,
9. a határutak rossz állapotban vannak, nincsenek kellően karbantartva, valamint elfoglalták őket a mezőgazdasági területek tulajdonosai és használói,
10. a mezőgazdasági földterületek tagosítása Zenta KK-ben és Tornyos KK-ben 1965-ben került elvégzésre. Az új felmérés Zenta KK-ben 1961-1962-ben, Tornyos KK-ben pedig 1963-ban került elvégzésre. Bátka KK-ben sem tagosítás sem pedig új felmérés nem került elvégzésre.

A mezőgazdasági földterület rendezése – javasolt intézkedések

1. A talaj elemzésével figyelemmel kell kísérni a mezőgazdasági területek szennyezettségét,
2. A víz elemzéseivel figyelemmel kell kísérni a Tisza folyó, a csatornák és a felszín alatti vizek szennyezettségét,
3. Szanálni kell az illegális hulladéklerakókat,
4. Meg kell őrizni a meglévő szélvédősávokat, valamint újakat kell telepíteni és azokat karban kell tartani,
5. Karban kell tartani a lecsapolásra és öntözésre szolgáló csatornákat, és újakat kell kiépíteni, ahol ez lehetséges,
6. Meg kell jelölni az utak vonalait, és meg kell azokat védeni az elfoglalástól. Az állapotra való tekintettel ebbe jelentős eszközöket kell fektetni.
7. Karban kell tartani és rendezni kell a határutakat – meg kell akadályozni azok gépek általi megkárosítását.
8. Ellenőrizni kell a mezőgazdasági földterületek felületét a Bátka kataszteri községben.

Zenta községben minden szükséges munkálatok fogantatására kerülnek a jelenlegi állapot javítása céljából, azonban tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági földterületekkel kapcsolatos munkálatok jelentős mennyiségű pénzeszközt igényelnek, ezek hosszantartó folyamatot fognak képezni.

II.

A MEZŐGAZDASÁGI FÖLDTERÜLET VÉDELMI ÉS RENDEZÉSI MUNKÁLATAI MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK PROGRAMJA

1. táblázat

Kód	Eszközforrás	Összeg
364441	Áthozott eszközök	20.200.000,00
364442	Az állami tulajdonú mezőgazdasági földterületek bérletéből várt eszközök	24.000.000,00
364443	Várt eszközök az állami tulajdonú mezőgazdasági területekből	0,00
364444	A mezőgazdasági földterület rendeltetésének változtatására a térítmények	0,00
364445	Az állami tulajdonú mezőgazdasági földterületek bérletéből tervezett eszközök	0,00
364446	A HÖE költségvetésével - kiválasztott eszközök a mezőgazdasági földterület védelme, rendezése és használata terén az intézkedésekre és aktivitásokra	0,00
	Összesen:	44.200.000,00

2. táblázat

Kód	A beruházás rendeltetése	Mérték- egység	Érték	Előszámla szerinti érték	Saját finanszírozás	Egyéb finanszí- rozás
376830	A mezőgazdasági földterületek tagosítása	Terület ha-ban	0	0	0	

376850	Terv-műszaki dokumentáció a mezőgazdasági földterület egyéb védelmére, rendezésére és használatára	Terület ha-ban	0	0	0	
376851	Az állami tulajdonú mezőgazdasági földterületek bérbeadására a szolgálat felszerelése	Terület ha-ban	0	0	0	
376853	Egyéb intézkedése	Terület ha-ban	0	0	0	
376831	A parcellák önkéntes csoportosítása	Terület ha-ban	0	0	0	
376832	A mezőgazdasági területek lecsapolása	Terület ha-ban	3,500,000	3,500,000	3,500,000	
376833	A mezőgazdasági területek öntözése	Terület ha-ban	0	0	0	
376834	Az állami földek parcellájának megjelölése	Terület ha-ban	1,500,000	1,500,000	1,500,000	
376835	A határi utak rendezése	Terület ha-ban	11,700,000	11,700,000	11,700,000	
376836	A művelhető mezőgazdasági földterület minőségének javítása	Terület ha-ban	0	0	0	
376837	A rétek és a legelők meliorációja	Terület ha-ban	0	0	0	
376838	A művelhetetlen föld művelhetővé való átalakítása	Terület ha-ban	0	0	0	
376839	A mezőgazdasági terület biológiai rekultiválása	Terület ha-ban	0	0	0	
376840	Egyéb rendezési intézkedések	Terület ha-ban	12,000,000	12,000,000	12,000,000	
376841	A jégvédelmi szolgálat felszerelése	Terület ha-ban	0	0	0	
377230	A mezőőrszolgálat felszerelése	Terület ha-ban	10,000,000	10,000,000	10,000,000	

376842	Erózióellenes intézkedések a mezőgazdasági földterületeken	Terület ha-ban	0	0	0	
376843	Szélvédő sávok emelése	Terület ha-ban	3,000,000	3,000,000	3,000,000	
376844	A művelhető mezőgazdasági terület termékenységeinek ellenőrzése (elsőtől ötödik osztályig), a bevitt ásványi trágya és peszticidek a művelhető mezőgazdasági földterületben	Terület ha-ban	2,500,000	2,500,000	2,500,000	
376845	A mezőgazdasági földterületben a veszélyes és káros anyagok megállapítása	Terület ha-ban	0	0	0	
377231	Egyéb védelmi intézkedések	Terület ha-ban	0	0	0	
376846	Tanulmányi-kutatási munkálatok a mezőgazdasági földterület védelme terén	Terület ha-ban	0	0	0	
376847	Tanulmányi-kutatási munkálatok a mezőgazdasági földterület rendezése terén	Terület ha-ban	0	0	0	
376848	Terv-műszaki dokumentáció kidolgozása a mezőgazdasági földterületek öntözésére	Terület ha-ban	0	0	0	
376849	Terv-műszaki dokumentáció a mezőgazdasági földterület tagosítására	Terület ha-ban	0	0	0	
377232	Tanulmányi-kutatói munkák a mezőgazdasági földterület használatára	Terület ha-ban	0	0	0	
376852	Az állami tulajdonú mezőgazdasági földterület meghirdetésének költségei	Terület ha-ban	0	0	0	

3. táblázat – Lecsapolás

Kód	Csatornahálózat – kiépített (ha)	Csatornahálózat – működésben (ha)	Alagcsövezés – kiépített (ha)	Alagcsövezés – működésben (ha)	Összesen – kiépített (ha)	Összesen – működésben (ha)
53611	3200	3200	0	0	3200	3200

4. táblázat – Öntözés

Kód	Széles átmérőjű gépek (ha)	Tifonok (ha)	Csöpögtető öntözés (ha)	Billenő karos öntözés (ha)	Egyéb (ha)	Összesen (ha)
50807	1642	0	0	824	242	2708

5. táblázat – Melioráció

Kód	Fizikai (ha)	Vegyi (ha)	Biológiai (ha)	Rétek és legelők (ha)	Egyéb (ha)	Összesen (ha)
43205	0	0	0	0	0	0